

◀ حمایت از تصمیم شورای عالی هماهنگی اقتصادی

اولین نکته‌ی مهم در بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حمایت ایشان از تصمیم گرفته شده در روند رسمی و قانونی کشور و لزوم اجرای این مصوبه بود: «گفتم من صاحب‌نظر نیستم لکن اگر سران سه قوه تصمیم بگیرند، من حمایت میکنم... سران قوایند، نشستند با پشوانه‌ی کارشناسی یک تصمیمی برای کشور گرفتند، باید عمل بشود به آن تصمیم.» ۲۶/۰۸/۱۳۹۸

اما این حمایت رهبری تابع چه منطق و برآمده از چه مبنا و استدلال عقلانی‌ای است؟

در پاسخ باید به تاریخچه و چرایی تشکیل «شورای عالی هماهنگی اقتصادی قوا» توجه کرد. شکل‌گیری این شورا به «جنگ اقتصادی» تحمیل شده توسط دشمن علیه ملت ایران و نظام اسلامی برمی‌گردد. دشمنان مستکبر با گذشت بیش از چهل سال از عمر انقلاب و نظام اسلامی ملت ایران و در حالی که در عرصه‌ی جنگ سیاسی و فرهنگی و... شکست خورده‌اند به توطئه‌ی جنگ اقتصادی علیه ایران اسلامی روی آورده‌اند: «آمریکا امروز متمرکز شده بر جنگ اقتصادی با ما؛ جنگ نظامی نیست و نخواهد شد اما جنگ اقتصادی هست.» ۲۲/۰۵/۱۳۹۷ و «در جنگ اقتصادی هدف آمریکا ایجاد نارضایتی است؛ هدفشان این است؛ میخواهند نارضایتی ایجاد کنند بلکه بتوانند این نارضایتی را به اغتشاش داخلی تبدیل کنند.» ۲۲/۰۵/۱۳۹۷ در میدان جنگ اقتصادی دشمن با محاسبه و برنامه‌ریزی و طراحی یک «اتاق جنگ» توطئه‌ها و نقشه‌های خود را دنبال می‌کند: «اتاق جنگ آمریکا علیه ما عبارت است از وزارت خزانه‌داری آمریکا که همان وزارت اقتصاد و دارایی‌شان است؛ آنجا اتاق جنگ با ما است.» ۱۰/۰۲/۱۳۹۷ طبیعتاً لازمه‌ی برخورد و مقابله‌ی صحیح و موثر با دشمن در این عرصه تشکیل این اتاق جنگ در جبهه‌ی خودی و ایجاد تمرکز در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات است: «اینجا هم بایست ستاد مقابله‌ی با شرارت این دشمن در مجموعه‌ی اقتصادی تشکیل بشود... بایست در مرکز اقتصادی دولت این ستاد تشکیل بشود و این کار را دنبال کنند.» ۰۲/۰۳/۱۳۹۷ این اقدام مهم و راهبردی با تشکیل این شورا به عنوان مرکز مقابله با جنگ اقتصادی دشمنان، عملیاتی شد. حمایت رهبر انقلاب از این ستاد در راستای برطرف کردن مشکلات اقتصاد کشور و بهبود رونق وضعیت معیشتی و اقتصادی ملت نیز با تأیید مصوبات آن دنبال شد.

علاوه بر این، حمایت از مسئولین قوا و به صورت مشخص دولت به عنوان قوه‌ای که بار مدیریت اجرایی کشور را بر عهده دارد پیش از این نیز به عنوان یکی از اصول پذیرفته شده در نظام اسلامی مورد توجه و عمل بوده است: «زمان امام (رضوان‌الله‌علیه) هم همین جور بود؛ یک کارهایی را مسئولین، سران سه قوه تصمیم می‌گرفتند و اجرا میشد، حالا هم همین جور است.» ۲۶/۰۸/۱۳۹۸ رویکرد و روشی که در دوران رهبری آیت‌الله خامنه‌ای و در برخورد با دولت‌های مختلف از سوی ایشان دنبال شده است.

◀ مردم توطئه دشمن را درهم شکستند

اصلاح قیمت و سهمیه‌بندی بنزین اگرچه با هدف کاهش ضریب جینی و بهبود درآمد خانوارها کم‌درآمد طراحی شده است، اما آغاز اجرای آن بدون در نظر گرفتن پیوست‌های رسانه‌ای، اغنای افکار عمومی و تقدم افزایش هزینه‌ها بر واریز بسته‌های حمایتی، در میان مردم این نگرانی را برانگیخت که با نرخ جدید بنزین آن‌هم در زمانی که اقتصاد کشور پس از تلاطم‌های سال گذشته به ثبات نسبی رسیده و قیمت ارز و تورم تا حدودی زیادی مهار شده‌اند، شوک جدیدی به اقتصاد کشور وارد و شاهد بازگشت تورم سال ۹۷ باشیم. با وجود این نگرانی‌ها عموم مردم در ۱۰۸۰ شهر و شهرستان کشور با آگاهی نسبت به فشار تحریم‌ها و وقوف بر این مسئله که مدیریت انرژی در کشور باید اصلاح شود با این طرح همراهی کردند و تنها در ۱۰۰ نقطه تجمعاتی از سوی مردم برای اعتراض به این مسئله شکل گرفت!

تیم‌های از پیش تمرین کرده و سازماندهی شده منافقین، سلطنت طلبان و جریان‌های ضد انقلاب، اسلام و ایران که مترصد اولین فرصت برای ربودن امنیت از جمهوری اسلامی ایران به عنوان قلب تپنده محور مقاومت بودند با رخنه در صفوف مردم، اعتراضات را مبدل ساختن به اغتشاشات، در روز بیست و ششم آبان ماه نزدیک به ۱۰۰ بانک و ۶۰ فروشگاه بزرگ و نزدیک به همین عدد پمپ بنزین به آتش کشیده شد، این گروه‌های در شهر سیرجان، برخی از شهرهای استان خوزستان، تعدادی از شهرهای جنوب غربی تهران و برخی از مناطق استان البرز به سمت مراکز حساس از جمله مراکز ذخایر نفت و بنزین با هدف آتش زدن این ذخایر و ایجاد انفجارهای مهیب و کلانتری‌ها و مراکز نظامی با هدف دست یافتن به سلاح گرم به شکل گسترده حرکت کردند، که این اقدام منتهی به کشته شدن تعدادی از این اشرار شد.

صبح بیست و هفت آبان سخنان حکیمانه رهبر معظم انقلاب در لزوم اجرایی شدن مصوبه سران سه قوا و توصیه معظم له به مردم برای جدا کردن صف خود از اشرار شرایط را کاملاً دگرگون کرد! مردم با وجود آنکه همچنان نگران تبعات اصلاح قیمت بنزین بودند اما صفوف خود را از اشرار جدا کردند و فرصت اغتشاشات گری از اشرار گرفته و ناآرامی‌ها در بیشتر مناطق فروکش کرد، تا بار دیگر مردم در پیش‌تاز خاموش در هم شکستن توطئه دیگر باشند تیم‌های آشوب که دقیقاً مانند تیم‌های تروریستی عمل می‌کردند با این اتفاق با خروج از شهرهای بزرگ به سمت شهرهای حاشیه‌ای که نظارت‌های امنیتی به طبع کمتر است رفتند و بر ضریب خشونت خود نیز افزودند اما حتی این تاکتیک هم کمکی به اشرار نکرد و با اشراف اطلاعاتی نیروهای امنیتی و حضور مقتدرانه ناجا و دیگر مسئولان تامین امنیت و حضور غیورانه بسیجیان و تقدیم شهدایی در راه امنیت کشور بار دیگر جبهه ضد ایرانی را مایوس و امید سران غربی را که بسیار به این ناآرامی‌ها دل بسته بودند ناامید کرد.

◀ پیش برندگان گام دوم انقلاب

بیش از چهل سال از انقلاب اسلامی ایران می‌گذرد و ملت ایران از گردنده سخت و صعب العبوری همچون جنگ و فتنه‌ها تحریم‌ها گذر کرده و با سرعت قابل توجه‌ای به سوی قله‌های عزت و استقلال و قدرت در حال حرکت است، برای حرکت شتابان انقلاب اسلامی با وجود همه دشمنی‌های قدرت‌های جهانی دلایل بسیاری وجود دارد، اما یکی از اصلی‌ترین و درخشان‌ترین این دلایل را می‌توان حضور بسیج دانست، نیروی مردمی و آرمانخواه که ثمره انقلاب شکوهمند اسلامی و متور محرک و پیش‌برنده این نهضت الهی است، پیش‌روندگی و پیش‌تازی که در سال‌های آتی و برای ادامه مسیر انقلاب اسلامی بسیار مهم و اساسی است، اکنون در مطلع گام دوم انقلاب اسلامی باید به این مسئله اندیشیده شود که بسیج در این میدان و در شرایط امروز چه رسالت‌هایی دارد و اولویت‌های آن کدام است؟

آمادگی فردی: عنصر اصلی که بسیج را از هر سازمان و ارگانی متفاوت کرده، اراده، حمیت و روحیات و اهداف اعضای آن است. مسئله‌ای که پیش از همه برای گام برداشتن در گام دوم میان تک‌تک اعضای آن تعمیق شود، موضوعی که رهبر معظم انقلاب نیز بر آن تأکید ویژه‌ای داشتند و خاطر نشان کردند: «خودتان را آماده کنید. شما احتیاج به دانش دارید، فرا بگیرید؛ احتیاج به تهذیب نفس دارید، به آن بپردازید. اگر ما خودمان را تهذیب نکنیم، جلوه‌های فریبنده مادی دنیا ما را مشغول خواهد کرد. وقتی در بین یک راه، روندگان این راه فراموش کنند هدفشان چیست، قهوه‌خانه سر راه آنها را به خودشان مشغول کند، یادشان برود کجا می‌رفتند، خطر بزرگی آنها را تهدید خواهد کرد. مراقب باشید؛ علم، تهذیب نفس، تجربه و در محیط نظامی، انضباط. انضباط برخاسته از انگیزه‌های معنوی، یقیناً تأثیر آن از انضباط‌های مقرراتی و صوری بسیار بیشتر خواهد بود.»

هیئت‌های اندیشه‌ورز: یکی از تأکیدات ویژه رهبر معظم انقلاب در دیدار با بسیجیان ایجاد هیئت‌های اندیشه‌ورز است. ایشان می‌فرمایند: «ما هیئت‌های اندیشه‌ورز لازم داریم. در دو نقطه: یکی در رأس، یکی در لایه‌ها. هیئت اندیشه‌ورز در بالاترین سطوح بسیج که برای کل مجموعه بسیج بنشینند خطرناکی کنند، راهبردنمایی کنند. اینجا هم من مایل نیستم تعبیر استراتژیست را به کار ببرم؛ راهبردنکار، راهبرداندیش لازم داریم. ما راهبرداندیشانی را لازم داریم که بنشینند و کارشان فقط این باشد؛ این از مهم‌ترین کارهاست.»

نوشوندگی: بسیج با همه دستاوردهای بی‌نظیر و اقدامات بی‌همتایش، همچون هر ساختار و سازمان دیگری نسبت به زمانه و شرایطش به نوشوندگی و بازبینی و بازسازی نیاز دارد. اکنون در آغاز چهل ساله دوم انقلاب اسلامی و ابتدای مأموریت ویژه این نهاد الهی برای پیشبرد گام دوم انقلاب اسلامی نگاهی به کارنامه چهل سال بسیج ضروری است.

به نام حضرت دوست

بسیج؛ عصاره نظریه نظام مردم سالار دینی

اشاره: در آستانه چهلمین سالروز فرمان امام خمینی(ره) برای تأسیس بسیج مستضعفین، یادداشت حاضر به تبیین بسیج در پرتو بیانیه گام دوم می پردازد.

عصر نو انقلاب اسلامی؛ حاکمیت اراده مردم

انقلاب کبیر اسلامی در دورانی که نظام دوقطبی بین الملل از طریق آمریکا و شوروی بر همه دنیا مسلط شده بود و دولت ها راهی جز "وابستگی و تسلیم" نداشتند، با شعار کلیدی "نه شرقی و نه غربی" آغاز «عصر جدیدی» را اعلام نمود.^۱ این عصر جدید، بر پایه «منبع جدید قدرت» با عنوان «قدرت نرم» و بر مبنای «مردم» استوار بود. مفاهیم و اصطلاحات این انقلاب بزرگ، به رغم بداهت و سادگی، نیازمند تبیین و مطالعه عمیق اندیشمندان است. از جمله واژگان اختصاصی عصر انقلاب اسلامی، «مردم» است. به اذعان صاحب نظران برجسته و منتقدان آگاه غرب، «دموکراسی» غربی، به جای حاکمیت اراده مردم، روشی مدرن برای اعمال سلطه سران "سرمایه داری جهانی" از طریق احزاب وابسته به شرق یا غرب بوده و هست. ارسطو، دموکراسی را حکومت اکثریت به نفع خودشان می دانست.^۲ روسو، دموکراسی را اساساً قابل تحقق نمی دانست،^۳ آلن دوبنوا، پس از آنکه دموکراسی را دستاویزی برای همه انواع حکومت ها معرفی می کند، فهرستی از مستبدترین حکومت ها را که مدعی دموکراسی هستند ارائه می کند. پس از آن از ادعای دموکراسی صرف نظر می کند و به خود دموکراسی می پردازد در اینجا نیز فهرستی از نظرات متفکران مهم در نفی دموکراسی را مرور می کند.^۴ دموکراسی، صرفاً صورتی از مشارکت هدایت شده افکار عمومی به جانب یکی از گزینه های وابسته به قطب های قدرت جهانی بود. رهبر حکیم انقلاب معتقدند: «شما خیال می کنید اهداف و آرمانهای جمهوری های لیبرال دموکراسی دنیا چیست؟ چه کسانی این اهداف را تعریف می کنند؟ آیا متفکران و انسان دوستان و دلسوختگان بشریتند که می نشینند اینها را ترسیم می کنند؟ یا نه، مسلطین بر حکومت ها و قدرت های جهانی اند؛ کارتل ها، تراست ها، سرمایه دارها و امروز بیش از همه صهیونیست ها؟ البته کاملاً متصور و ممکن است و امروز جلوی چشم مان داریم می بینیم که اینها آرمان های واقعی را برای مردم تبیین نمی کنند.»^۵ «در دموکراسی های غربی، چهارچوب عبارت است از منافع و خواست صاحبان ثروت و سرمایه داران حاکم بر سرنوشت جامعه. تنها در آن چارچوب است که رأی مردم اعتبار پیدا می کند و نافذ می شود. اگر مردم چیزی را که بر خلاف منافع سرمایه داران و صاحبان قدرت مالی و اقتصادی - و بر اثر آن، قدرت سیاسی - است بخواهند، هیچ تضمینی وجود ندارد که این نظام ها و رژیم های دموکراتیک، تسلیم خواست مردم شوند. یک چارچوب محکم و ناشکننده بر همه این خواست ها و دموکراسی ها حاکم است. در کشورهای سوسیالیستی سابق - که آنها هم خودشان را کشورهای دموکراتیک می نامیدند - این چارچوب، حزب حاکم بود. در خارج از چارچوب تمایلات و سیاست ها و انگیزه های حزب حاکم، رأی مردم هیچ توانایی و کاربردی نداشت.»^۶

به عبارت دیگر، در نظام های غیر دینی، شهروندان عادی حتی با دارا بودن دانش و تخصص کافی، باز هم نمی توانند خود را در معرض انتخاب و تصدی مسئولیت ها قرار دهند. البته تفصیل این موضوع فرصت موسع دیگری می طلبد.

^۱ مضمون بیانیه گام دوم^۲ تالیس، ۱۳۹۲، ص ۱۴^۳ محمودی، ۱۳۸۱، ص ۲۸۷^۴ دوبنوا، ۱۳۷۲، ص ۷۸^۵ ۱۳۸۳/۰۴/۱۷^۶ ۱۳۸۰/۰۵/۱۱

عصر نو انقلاب اسلامی، عصر حاکمیت «مردم» است. عنوان دیگر این حاکمیت و حضور مردمی، «بسیج» است. بسیاری از افراد تصور می کنند نظام جمهوری اسلامی، همان الگوی دموکراسی را به ظاهر "اسلامیزه" نموده، در حالی که «مردم سالاری» در جمهوری اسلامی، از وجوه متعددی، دارای نوآوری است و از اختصاصات انقلاب اسلامی محسوب می شود: «مبنای مردم سالاری دینی با مبنای دموکراسی غربی متفاوت است. مردم سالاری دینی - که مبنای انتخابات ماست و برخاسته از حق و تکلیف الهی انسان است - صرفاً یک قرارداد نیست. همه انسان ها حق انتخاب و حق تعیین سرنوشت دارند؛ این است که انتخابات را در کشور و نظام جمهوری اسلامی معنا می کند. این، بسیار پیشرفته تر و معنادارتر و ریشه دارتر از چیزی است که امروز در لیبرال دموکراسی غربی وجود دارد؛ این از افتخارات ماست؛ این را باید حفظ کرد.»^۷ «مردم سالاری دینی ... یک راه سوم است. در مقابل دیکتاتوری ها و نظام های مستبد از یک طرف، و دموکراسی های دور از معنویت و دین از یک طرف دیگر، این مردم سالاری دینی است.»^۸

«یک نکته اساسی این است که انقلاب اسلامی از آغاز شروع نهضت اسلامی، یک انقلاب مردمی بود. نهضت اسلامی هم نهضت مردمی بود. انقلاب هم که شروع شد، انقلاب مردمی بود. جنگ را هم که بر ما تحمیل کردند، دفاع ما دفاع مردمی بود. امروز هم هرگاه برای نظام اسلامی خدای نخواستہ مشکلی پیش بیاید، باز حل آن مشکل، حل مردمی است. کل نظام جمهوری اسلامی هم که بر دوش آحاد مردم قرار دارد. خب، پس نظام مردمی، انقلاب مردمی، دولت مردمی، دفاع مردمی؛ این عنصر "مردمی" در نظام جمهوری اسلامی یک "عنصر اصلی" است.»^۹ «در طول تاریخ ما، هیچ حادثه ای مثل حادثه پیروزی انقلاب اسلامی و حوادث بعد از آن نبوده است که مردم در آن، نقش مستقیم داشته باشند. در انقلاب اسلامی مردم آمدند؛ همه مردم، همه قشرهای مردم، از شهری و روستائی، از زن و مرد، از پیر و جوان، از تحصیل کرده و بیسواد، همه و همه در کنار هم حضور پیدا کردند.»^{۱۰} «این از اختصاصات کشور ما است، این مخصوص انقلاب اسلامی، و مربوط به جمهوری اسلامی است.»^{۱۱} به عبارت دیگر این مدل از مردم سالاری در هیچ کجای دنیا مسبق به سابقه نیست و باید روی آن مطالعه و پژوهش عمیقی صورت گیرد.

۱. بسیج؛ تجلی مردم سالاری

نگارنده حکیم بیانیه گام دوم در تعریف بسیج، حقیقت «بسیج» را شرح داده و آن را عین «مردم» و تحقق عینی «مردم سالاری» می داند: «وقتی این مطلب [جایگاه کلیدی مردم در نظام اسلامی] را قبول کردیم و درست دانستیم، آن وقت معلوم می شود که آن نیروی دفاع کننده و رزمنده ای که از دل مردم برمی خیزد، چقدر برای جمهوری اسلامی دارای ارزش و دارای اهمیت است. همه چیز مردمی است. بعضی ها می خواهند برای بسیج یک تعریف نظامی ذکر بکنند. البته بسیج یک عنصر نظامی است و یک بخشی از مجموعه نظامی کشور و نیروهای مسلح کشور است؛ به خصوص که با تشکیل نیروی مقاومت مردمی - که یکی از پنج نیروی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است - این معنا روشن تر و واضح تر هم هست؛ ولی من می خواهم این را عرض بکنم که خصوصیت بسیج این است که متکی به «آحاد مردم» کشور است؛ بسیج یعنی این. بسیجی یعنی آن فردی از افراد ملت که در هنگام بروز حادثه در صف جلو قرار دارد؛ این معنای "بسیجی" است.»^{۱۲} «بسیج تحقق مردم سالاری دینی است. ما که می گوییم مردم سالاری دینی یا مردم سالاری اسلامی، بعضی خیال می کنند این مردم سالاری فقط پای صندوق رأی و انتخابات است؛ آن یکی از جلوه های مردم سالاری دینی است. مردم سالاری یعنی بر اساس دین و بر اساس اسلام، سالار زندگی جامعه،

^۷ ۱۳۸۴/۰۳/۱۴

^۸ ۱۳۸۸/۰۳/۲۶

^۹ ۱۳۷۲/۰۵/۰۸

^{۱۰} ۱۳۹۰/۰۷/۲۰

^{۱۱} ۱۳۹۴/۰۹/۰۴

^{۱۲} ۱۳۷۲/۰۵/۰۸

خود مردم اند. مردم سالاری یعنی این؛ این معنای مردم سالاری اسلامی است. بسیج در همه عرصه ها مظهر مردم سالاری دینی و مردم سالاری اسلامی است.»

بسیج به معنای «آحاد مردم» با تخصص ها، سلیق و رویکردهای مختلف است: «امام(ره) بسیج را تشکیل داد از متن مردم. بسیج، چیزی جدای از مردم نیست؛ بسیج، همین انسان‌های موجود در اقشار مختلف مردم‌اند -در دانشگاه‌اند، در مزرعه‌اند، در بازارند، در دستگاه‌های گوناگون مسئول و غیرمسئول‌اند- اما بسیجی‌اند، جزو مجموعه بسیج‌اند. بسیج در واقع یک انتخاب ویژه از میان آحاد ملت است؛ یک نماینده از مجموعه ملت است؛ بسیج این است. این را امام(ره) تشکیل داد و روزبه‌روز توسعه پیدا کرد؛ از آنها چیزهای عجیب و عظیم و برجسته‌ای بروز کرد.»^{۱۳}

۲. بسیج؛ عامل ایجاد، استقلال، استمرار و پیشرفت نظام

نخستین وجه این نوآوری در عصر جدید انقلاب اسلامی، تعیین قالب و چهارچوب نظام سیاسی مستقل بود. در این نظام جدید، آحاد مردم و به تعبیر دقیق تر بسیج توده ها اساس و رکن رکن حکمرانی است. یعنی نه تنها در تعیین حاکم بلکه در نظارت و مطالبه گری و در ایفای نقش حداکثری در پیشبرد نظام در بخش های مختلف سهیم‌اند. جایگاه مردم در تثبیت و پیشرفت نظام، نوآوری دیگر نظام اسلامی است. رهبر حکیم انقلاب، طی سخنرانی مهمی در کرمانشاه^{۱۴} به تبیین این نظریه و تحقق آن در نظام ج.ا.ایران پرداختند. که مطالعه کامل آن بیانات گرانسنگ را به خواننده محترم توصیه می کنیم.

در نظریه نظام انقلابی، «مردم» عامل اصلی پیشرفت حکومت هستند. به عبارت دیگر، پیشرفت واقعی یک حکومت از طریق مشارکت دادن حداکثری مردم و در نتیجه رشد عقلانیت و ارتقاء فهم و بصیرت ایشان تحقق می یابد. «مسئله اصلی ما، مسئله "مردم" است؛ حضور مردم، میل مردم، اراده مردم، عزم راسخ مردم. این را باید عرض کنیم؛ در همه تحولات و جنبش های گوناگون اجتماعی بزرگ، نقش مردم، نقش "معیار" است. یعنی گسترش یک تحول، گسترش یک فکر، گسترش نفوذ یک مصلح اجتماعی، وابسته به این است که با مردم چقدر ارتباط داشته باشد. هرچه ارتباط او و آن جریان و آن جنبش و آن تحول با مردم بیشتر باشد، امکان موفقیت او بیشتر است؛ اگر از مردم منقطع شد، دیری نخواهد پائید، کاری نخواهد کرد.»^{۱۵}

۳. بسیج؛ عامل اقتدار نظام اسلامی

نکته مهم دیگر این است که در نظریه نظام انقلابی، آحاد مردم یا همان «بسیج»، تجلی و مظهر قدرت پروردگار و در نتیجه منبع اساسی قدرت نظام های استقلال طلب در برابر قدرت های مادی گرا هستند. چنانکه امیرمؤمنان (ع) بیان می فرمایند: «قدرت خدا با جماعت (اجتماع مردم) است.»^{۱۶} رهبر انقلاب نیز معتقدند: «بیانات و معارف اسلامی هم تأکید می کند که هر جا مردم می آیند دست خدا هم هست. يَدْ اللَّهُ مَعَ الْجَمَاعَةِ؛ هر جا مردم هستند، عنایت الهی و کمک الهی و پشتیبانی الهی هم هست؛ نشانه و نمونه آن، دفاع هشت ساله، نمونه آن خود انقلاب، و نمونه آن گذر از گردنه های دشوار این ۳۵ سال [است] چون مردم در میدان بودند.»^{۱۷} «[مردم در مبارزات انقلابی] با اینکه متکی به قدرت و زور هم نبودند، سلاح هم نداشتند، اگر هم داشتند، به کار نمی بردند، اما در عین حال توانستند یک رژیم تا دندان مسلح متکی به قدرت های استکباری را به کلی از پا در بیاورند و انقلاب را پیروز کنند.»^{۱۸} «مردم سالاری دینی با حرف نمی شود؛ مردم سالاری دینی با شرکت مردم، حضور مردم، اراده مردم، ارتباط فکری و عقلانی و عاطفی مردم با تحولات کشور صورت می گیرد؛ این هم جز با یک انتخابات صحیح و همگانی و مشارکت وسیع مردم

^{۱۳} ۱۳۹۴/۰۹/۰۴

^{۱۴} ۱۳۹۰/۰۷/۲۰

^{۱۵} همان

^{۱۶} خطبه ۱۲۷

^{۱۷} ۱۳۹۲/۱۲/۲۰

^{۱۸} ۱۳۹۰/۰۷/۲۰

ممکن نیست. این مردم سالاری، عامل پایداری ملت ایران است. اینکه شما توانسته‌اید در طول این سی سال از نهیب ابرقدرت‌ها نترسید، اینکه ابرقدرت‌ها هم غیر از نهیب نتوانستند ضربه اساسی به شما بزنند، اینکه جوانان کشور در ورود به میدان‌های گوناگون این شجاعت و اخلاص را نشان می‌دهند، ناشی از مردم سالاری دینی است.^{۱۹}

۴. بسیج؛ عامل موفقیت در اداره امور کشور

مردم سالاری اسلامی که از منشأ توحید و سیره رسول خدا (ص) و اهل بیت مكرم (ع) اخذ شده، نه تنها در تعیین نوع نظام، و تعیین رهبر و کارگزاران نظام، بلکه در نحوه اداره کشور تفاوت معناداری ایجاد می‌کند. اساساً اعمال حاکمیت جمهوری اسلامی از طریق حضور مردم صورت می‌گیرد. علاوه بر این، مراد از مردم سالاری در نظام ج.ا.ایران موجب تمایز در نحوه سلوک کارگزاران و نحوه مشارکت مردم در اداره کشور است. وصف «مردمی یا بسیجی بودن» دارای معنا و تعریف ویژه ای است که شاخصه ها و الزامات مختلفی دارد. همین ویژگی ها موجب بروز موفقیت و کارآمدی در مأموریت های محوله می شود. «نکته اساسی در انقلاب ما این بود که نقش مردم با پیروزی انقلاب تمام نشد؛ و این از حکمت امام بزرگوار ما و ژرفنگری آن مرد حکیم و معنوی و الهی بود. او ملت ایران را به درستی شناخته بود، ملت ایران را باور کرده بود، به سلامت و صداقت و عزم راسخ و توانائی های ملت ایران ایمان داشت. همان روزها بعضی ها بودند که می گفتند خیلی خوب، انقلاب پیروز شد، مردم برگردند بروند خانه هاشان. امام محکم ایستاد و کارها را به مردم سپرد. امام فرمود باز هم بایستی رأی مردم باشد ... نقش مردم بعد از پیروزی انقلاب تمام نشد ... از آن تاریخ تا امروز در طول این ۳۲ سال ... "مردم" خودشان هستند که تصمیم می گیرند ... کار دست مردم است. حضور مردم یک چنین حضور برجسته ای است.»^{۲۰} البته مردم سالاری در نظام ج.ا.ایران صرفاً در انتخابات خلاصه نمی شود و به معنای سپردن همه امور کشور به مردم است.

در نظریه نظام انقلابی، آحاد مردم (بسیج) عامل موفقیت و پیشرفت بخش های مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی شمرده می شوند. به عنوان نمونه در سیاست های ابلاغی اقتصاد مقاومتی، «مردم پایه» بودن عنصری مهم شمرده شده است: «اگر چنانچه بسیج وارد اقتصاد بشود، اقتصاد می شود مردم سالار؛ ... این اقتصاد مقاومتی که ما عرض کردیم اگر بتواند از قوت و قدرت بسیج استفاده کند می شود اقتصاد مقاومتی مردم سالار؛ در علم همین جور است، در پیشرفت های گوناگون اجتماعی همین جور است در سیاست همین جور است؛ مظهر مردم سالاری دینی، بسیج است.»^{۲۱}

بنابراین در بررسی و ارزیابی پیشرفت های بسیج، باید به تبیین برکات حضور آحاد مردم در بخش های مختلف سیاسی، دفاعی، امنیتی، علمی و فرهنگی، اقتصادی و عمرانی در طول گام اول انقلاب پرداخت. بخشی از این پیشرفت ها در دهه انقلاب ذیل نهادهای مردمی ای به انجام رسیده که در دهه های بعد با نگاه های دیگری حذف شده است. نهادهای ارزشمندی مانند: جهاد سازندگی، شوراهای محلات، کمیته های انقلاب، و بخشی دیگر ذیل نهادهای مردمی و حقیقتاً پیشرو و پیش برنده موجود کشور مانند نیروی مقاومت، سازمان های مختلف محلات و اقشار بسیج، سپاه پاسداران و ... در حال انجام است. فصول متعدد افتخاراتی که بسیجیان در سازمان ها و اقشار مختلف آفریدند توانسته است الگوی نهادها و سازمان های دولتی قرار گیرد.

پیشرفت های کشور در بخش های مختلف مرهون تفکر بسیجی آحاد مردم حاضر در صحنه است. یعنی عنصر خودباور بسیج، عامل پیشران کشور است اگر چه نام و نشانی از او در فهرست نهاد بسیج ثبت نشده باشد. «خیلی از این سرداران سپاهی ما - که یا شهید شدند، یا زنده اند بحمدالله، که از آنها چیزهای شگفت آوری می شنوید یا می خوانید در نوشته جات - اینها بسیجی اند؛ اینها اول به عنوان بسیج وارد شدند، موظف نبودند؛ به عنوان بسیجی وارد میدان دفاع مقدس شدند و استعداد اینها بروز کرد و تبدیل شدند به سرداران بزرگی مثل شهید باقری، مثل شهید کاظمی، مثل شهید بروجدی و دیگران و دیگران و دیگران؛ این در عرصه

^{۱۹} ۱۳۸۸/۰۱/۰۱

^{۲۰} ۱۳۹۰/۰۷/۲۰

^{۲۱} ۱۳۹۵/۰۳/۰۳

جنگ. در عرصه علم هم همین جور؛ بسیاری از این افرادی که در عرصه علم و فناوری کارهای بزرگ انجام دادند، یا سابقه بسیجی دارند، یا خودشان الان بسیجی‌اند؛ ولو اسمشان هم در فهرست سازمان بسیج نوشته نشده باشد، [ولی] خودشان را بسیجی می‌دانند؛ همین شهدای هسته‌ای -رضایی‌نژاد، احمدی‌روشن، شهریاری، علی‌محمدی، دیگران، دیگران- همانهایی که در مسائل فنی فوق‌العاده هسته‌ای نقش‌آفرینی کردند که ما اینها را از نزدیک دیده‌ایم، اینها همه در واقع عناصر بسیجند. بسیج تعریف مشخصی دارد: آحاد مردمی، که با هدف والای الهی و با روحیه خستگی‌ناپذیر، وسط میدان، هرجایی که لازم باشد حضور پیدا می‌کنند، استعداد خودشان را بروز می‌دهند، آنچه دارند در صحنه می‌گذارند، و از خطرات این راه هم نمی‌ترسند؛ یعنی جانشان را کف دست گرفته‌اند ...؛ این معنای بسیج است.^{۲۲}

خلاصه کلام، اگر بر کشوری نوای دلنشین تفکر بسیجی طنین انداز شد، چشم طمع دشمنان و جهانخواران از آن دور خواهد گردید و الا هر لحظه باید منتظر حادثه ماند.^{۲۳}

^{۲۲} ۱۳۹۴/۰۹/۰۴^{۲۳} ۱۳۶۷/۰۹/۰۲